## 7. Luister hiernaar

De sabbatschoolles van deze week gaat over een interessant onderwerp: het feit dat de boodschap van profeten in de Bijbel niet altijd met open armen werd ontvangen door het volk. De boodschap van profeten was dus niet altijd even populair. De les toont daarvan een aantal voorbeelden in de Bijbel. We zullen in deze les wat dieper ingaan op drie van de genoemde teksten: Numeri 14, Jeremia 36 en Mattheüs 23:29-39.

**Mozes – Numeri 14**

Numeri 14 bouwt voort op het verhaal van de verkenning van het beloofde land in Numeri 13. In hoofdstuk 13 keren de twaalf weer terug naar het volk en tien van de verspieders brengen een ontmoedigend verslag uit over de situatie in het beloofde land. Ze beweren dat het onmogelijk is de volken die er wonen aan te vallen, want ze zijn te sterk en heel lang van gestalte (ze noemen het volk van de Enakieten zelfs reuzen, ze voelen zich nietige sprinkhanen naast hen). Alleen Kaleb (13:30, 14:6-9) en Jozua (14:6-9) vertrouwen op God en zijn belofte en op een overwinning op de inwoners van Kanaän.

Bij het volk weegt de mening van de tien verspieders echter zwaarder (negatief nieuws blijft over het algemeen beter hangen dan het positieve…): ze wordt bang en begint te klagen tegen Mozes en Aäron. Ze zeggen zelfs dat ze liever in Egypte waren gestorven en willen een nieuwe leider aanstellen om terug te keren naar Egypte (14:2-4). Het volk laat de emoties zelfs zo de overhand nemen dat ze Kaleb en Jozua willen stenigen…

**Vragen:**

- Het volk luistert eerder naar het nieuws dat de tien verspieders brengen dan Jozua en Kaleb. Waarom blijven negatieve boodschappen dikwijls beter bij de mens hangen dan positieve? En wat kunnen we hieraan doen?
- Wanneer is angst een terechte waarschuwing en wanneer houdt angst ons tegen om op God te vertrouwen? Hoe kunnen we dat onderscheid maken?
- De tien verspieders zagen dezelfde situatie in het beloofde land als Jozua en Kaleb, maar kwamen tot een totaal andere conclusie. Wat bepaalt volgens jou hoe we naar een situatie kijken: de feiten, onze emoties, onze verwachtingen of ons geloof?
- Het volk verlangde terug naar Egypte (waar het jarenlang in slavernij had geleefd!). Waarom verlangen mensen soms terug naar een slechte maar een vertrouwde situatie, in plaats van een onzekere toekomst tegemoet te gaan? Herken je dat ook in je eigen geloofsleven?

God wordt vervolgens ontzettend boos op zijn volk: ‘Hoe lang zal dit volk Mij nog afwijzen? Hoe lang nog zal het weigeren op Mij te vertrouwen ondanks alle wonderen die Ik verricht heb?’ (14:11, nbv21) en wil Zijn volk bijna straffen met de pest. Interessant genoeg zie je vervolgens dat Mozes, de grote profeet, dit keer niet het volk op andere gedachten probeert te laten komen (dat is toch wat profeten meestal doen?), maar God zelf (dat is overigens niet de eerste keer, denk ook aan het verhaal van het gouden kalf in Exodus 32)! Hij vraagt God om het volk te vergeven, niet omdat het onschuldig is, maar vanwege Gods grote liefde, geduld en trouw (hij verwijst naar Gods eigen woorden in Exodus 34:6). Uiteindelijk lezen we in Numeri 14 dat God zijn volk vergeeft maar dat de ongehoorzaamheid van het volk wel niet zonder gevolgen blijft, zo zal de generatie die uit Egypte is getrokken het beloofde land uiteindelijk niet binnen kunnen gaan en het volk zal 40 jaar door de woestijn trekken.

**Vragen:**

- Wat vind je ervan dat Mozes het opneemt voor een volk dat hem kort daarvoor nog afwees? Wat kunnen we hiervan leren over leiderschap van profeten in de Bijbel?
- Mozes probeert God op andere gedachten te brengen. Denk je dat God daadwerkelijk van gedachten verandert door het gebed van de profeet? Of moeten we dit verhaal anders begrijpen?
- God vergeeft het volk. Maar toch heeft hun gedrag nog gevolgen… Kun je iemand volledig vergeven en toch consequenties verbinden aan wat die persoon heeft gedaan?
- Wat vind je opvallender in dit verhaal: het gebrek aan vertrouwen van het volk, de reactie van God of de houding van Mozes? Leg uit!

**Jeremia – Jeremia 36**

In Jeremia 36 geeft God een belangrijke opdracht aan de profeet Jeremia: hij moet alle boodschappen laten opschrijven (via zijn schrijver Baruch) die Hij hem heeft gegeven over Israël, Juda en de andere volken. De hoop is dat het volk de waarschuwingen hoort, ze serieus neemt en zich bekeert van zijn slechte wegen. Baruch leest de woorden van God voor in de tempel en later ook voor de leiders van het volk. Het interessante is dat de leiders van het volk de woorden meteen serieus nemen: ze schrikken ervan (de nbv21 noemt het 'verbijstering', het Hebreeuwse woord is *pachad*: angst, verschrikking of terreur) en beseffen hoe ernstig de waarschuwingen zijn! (36:16)

De koning op dat moment, Jojakim, wordt daarna direct ingelicht maar zijn reactie is totaal tegenovergesteld (36:20-26): wanneer hij de inhoud van de boekrol hoort, snijdt hij telkens stukken van de boekrol af en gooit ze in het vuur. Hij en zijn dienaren zijn onbewogen door de woorden en zelfs wanneer enkele leiders hem smeken de boekrol niet te verbranden, luistert hij niet. Hij wil Jeremia en Baruch zelfs gevangennemen!

Wat de koning echter vergeet is dat Gods woord nooit verbrand kan worden of verloren kan gaan! Je kunt je ook niet verbergen voor de waarheid, die moet je vroeger of later toch onder ogen zien… God geeft namelijk opnieuw de opdracht alles op te laten schrijven (er werden zelfs woorden aan de verkondiging toegevoegd! Zie vers 32) en Hij kondigt meteen ook een oordeel aan over koning Jojakim.

**Vragen:**

- De koning hoorde dezelfde woorden als de leiders, maar reageerde heel anders. Wat bepaalt volgens jullie hoe iemand reageert op een boodschap van God?
- Jojakim verbrandde de boekrol, waarschijnlijk omdat hij de boodschap niet wilde horen. Waarom hebben wij als mensen soms de neiging om een ongemakkelijke waarheid liever te negeren dan ermee aan de slag te gaan?
- Wat zijn de gevolgen als we een ongemakkelijke waarheid onder tafel willen schuiven zonder dat we er iets mee doen?
  - ➔ Denk hierbij ook aan de tekst die ook in de les van deze week wordt genoemd: 2 Kronieken 36:11-21, die de uiteindelijke verwoestende inval van de Babyloniërs beschrijft onder de regering van koning Sedekia. Jeremia was de voornamelijkste profeet die waarschuwde voor de komst van de Babyloniërs. Maar het volk luisterde niet naar zijn woorden en bekeerde zich niet. De gevolgen waren uiteindelijk onomkeerbaar…

- Stel dat de Bijbel of iemand uit onze gemeente een confronterende boodschap brengt. Hoe zorgen we ervoor dat we niet meteen de boodschap(per) afwijzen, maar eerst eerlijk onderzoeken of er waarheid in de boodschap zit?
- Zie je het vooral als een straf, belangrijke waarschuwing of liefdevolle en vergevingsgezinde actie dat God de boekrol opnieuw laat opschrijven en er zelfs extra woorden aan toevoegt (zie vers 27-32)? Leg uit!

**Mattheüs 23:29-39**

Jezus ontmaskert in Mattheus 23:29-39 de huichelarij van de schriftgeleerden en farizeeën en hij waarschuwt voor oordeel (vers 33). Het grote probleem van de geestelijke leiders was dat zij zichtbaar de profeten uit het verleden eerden en zich tegelijkertijd moreel superieur achtten aan hun voorouders die de profeten gedood hadden. Zoiets zouden zij niet doen! Maar zij zelf waren juist degenen die uiteindelijk profeten en wijzen naar het leven zouden staan (vers 34), net zoals hun voorouders door de geschiedenis heen rechtvaardige personen van Abel (Genesis 4) tot en met Zecharja (2 Kronieken 24:20-21) hebben gedood (vers 35).

Een belangrijk inzicht van dit gedeelte is het volgende: het is gemakkelijker om een boodschapper van God te bewonderen wanneer die niet meer leeft (staat ver van ons af!), dan om te luisteren naar een boodschap die ons gedrag vandaag aanspreekt en corrigeert…(komt te dichtbij). En: het is vooral heel moeilijk om onze eigen blinde vlekken te zien en te erkennen!

Tegelijkertijd laat dit tekstgedeelte ook op een mooie manier zien dat Jezus, de grootste profeet allertijden, heel veel geduld heeft met het volk. Hij zegt in vers 37: ‘Hoe vaak heb Ik je kinderen niet bijeen willen brengen als een hen haar kuikens verzamelt onder haar vleugels’. Het is een zeer vertederend en liefdevol beeld. Jezus is niet zomaar een profeet: Hij is de Messias die keer op keer heeft geprobeerd zijn volk te benaderen, het koninkrijk van God onder hen te brengen… maar dat heeft helaas niet iedereen bereikt want hoe moeilijk dat ook is, wederzijdse liefde kan niet afgedwongen worden: ‘maar jullie hebben het niet gewild’ (vers 37).

**Vragen:**

- Waarom is het vaak zoveel gemakkelijker om de fouten van mensen uit het verleden te herkennen (zoals de geestelijke leiders deden) dan onze eigen fouten vandaag?
- We hebben allemaal wel onze eigen blinde vlekken op geloofsgebied. Hoe kunnen we voorkomen dat onze geloofsovertuigingen ons zo zeker van onszelf maken dat we niet meer openstaan voor correctie?
- Jezus spreekt in dit hoofdstuk bijzonder harde woorden tegen de geestelijke leiders. Hoe kunnen we onderscheid maken tussen iemand die ons vanuit liefde confronteert en iemand die vooral kritiek wil leveren?

**Afsluitende vraag:**

- Als je de drie verhalen van deze les naast elkaar legt (Mozes, Jeremia en Jezus), zie je telkens dat mensen moeite hebben om Gods boodschap te aanvaarden. Wat is volgens jullie de belangrijkste reden dat mensen Gods waarschuwingen afwijzen: angst, trots, eigenbelang (ego), apathie, ongeloof of iets anders?